

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA MAENDELEO YA WANAWAKE, HABARI NA UTALII KUHUSIANA NA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA WIZARA YA VIJANA , UTAMADUNI, SANAA, NA MICHEZO KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019

Mheshimiwa Spika, Kwanza kabisa napenda kuchukua fursa hii adhimu kumshukuru Mwenyezi Mungu, mwenye rehema kubwa kubwa na ndogo ndogo, kwa kutujaalia uzima na afya njema na kutuwezesha kushiriki kikamilifu katika Mkutano huu wa Bajeti.

Aidha nakushukuru wewe Mhe. Spika, kwa kunipa fursa hii ya kusimama mbele ya Baraza lako tukufu na kutoa maoni ya Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii kuhusiana na Bajeti ya Wizara ya Vijana, Utamaduni Sanaa, na Michezo mwaka 2018/2019.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia inaunga mkono mabadiliko yaliyofanywa na Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kuunda Wizara hii mpya, tukiamini utendaji na ufanisi mkubwa zaidi kwa sekta zote zilizohamishiwa Wizara hii.

Mheshimiwa Spika, Sina budi pia kumshukuru Waziri wa Vijana, Utamaduni, Sanaa, na Michezo Mheshimiwa Balozi Ali Karume, Naibu wake Mheshimiwa Lulu Mshamu Abdullah pamoja na watendaji wake wote

wakiongozwa na Katibu Mkuu kwa mashirikiano waliyotupatia wakati wa kupitia makadirio ya Bajeti ya Wizara hii.

Lakini pia nawashukuru Wajumbe wa Kamati yetu kwa umoja wao na kazi nzuri waliyoifanya. Kwa hakika wameweza kuijadili ipasavyo na kuhoji mambo mbali mbali kwa lengo la kuhakikisha kwamba fedha wanazoidhinisha zinatumiwa kwa matumizi yaliokusudiwa.

Mheshimiwa Spika, Kwa heshima ya hali ya juu napenda kuwatambua Wajumbe hao kwa majina kama hivi ifuatavyo:-

1. Mheshimiwa Ali Suleiman Ali (SHIHATA)	Mwenyekiti
2. Mheshimiwa Salha Mohammed Mwinjuma	Makamu Mwenyekiti
3. Mheshimiwa Maryam Thani Juma	Mjumbe
4. Mheshimiwa Zaina Abdalla Salum	Mjumbe
5. Mheshimiwa Jaku Hashim Ayoub	Mjumbe
6. Mheshimiwa Mussa Foum Mussa	Mjumbe
7. Ndugu Himid Haji Choko	Katibu
8. Ndugu Mussa Issa Mussa	Katibu
9. Ndugu Amina Abeid Hemedi	Mkalimani

Mheshimiwa Spika, Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo

imeomba kuidhinishiwa jumla ya shilingi **7,411,600,000/=** (*Bilioni saba, Milioni Mia Nne na Kumi na Moja na Laki Sita*) kwa ajili ya kutekeleza Programu Kuu Tatu (3) kama ifuatavyo:-

1. Programu ya Maendeleo ya Vijana
2. Programu ya Maendeleo ya Utamaduni , Sanaa na Michezo na
3. Programu ya Uendes haji na Mipango katika Sekta ya Vijana, Utamaduni , Sanaa na Michezo.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii inaipongeza Idara ya Maendeleo ya Vijana kwa kuendesha mafunzo ya Stadi za maisha kwa vijana walioko nje ya skuli katika wilaya zote hapa nchini, tunaamini kwamba elimu hiyo itawasaidia katika kupambana na hali ngumu ya maisha na ukosefu wa ajira.

Aidha tunapongeza jinsi wanavyofuatilia maendeleo ya vijana hao na tunahimiza kupatiwa ufumbuzi wa haraka changamoto inayowakabili ambayo ni kukosekana kwa vyanzo vya kudumu vya maji na maeneo ya kudumu kwa shughuli zao za kilimo.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia inapongeza juhudi zinazochukuliwa na Baraza la Vijana Zanzibar kwa kuyaunganisha na fursa mbali mbali za kiuchumi Mabaraza ya Vijana ya Wilaya . Kamati tunazidi kuishauri Idara kuongeza juhudi hizo, ili iweze kuyaunganisha zaidi mabaraza hayo ili Vijana wetu waweze kuimarika kiuchumi, kijamii na kisiasa.

Mheshimiwa Spika, pamoja na Kamati kuridhika na juhudi zinazofanywa na Idara ya Vijana bado Kamati hairidhiki na kiwango cha fedha zinazotengwa kwa Idara hii, kulingana na Idadi ya Mabaraza ya Vijana

yaliyopo hapa nchini kutokana na kuhamasika pamoja na uchakarikaji wa vijana hao.

Tunashauri Bajeti hii ikaongezwa kwa kiwango kikubwa zaidi katika miaka ya usoni ili Idara iweze kuendesha Mabaraza mengi zaidi pamoja na miradi ya maendeleo inayoanzishwa kupitia mabaraza hayo.

Mheshimiwa Spika, Kamati yetu inathamini juhudi zinazochukuliwa na Serikali pamoja na Jumuiya mbali mbali katika kuendesha matamasha mbali mbali yanayolenga kukuza shughuli za Utamaduni, Sanaa na Michezo yetu hapa nchini.

Kamati inasisitiza haja ya kuendelezwa kwa Matamasha hayo na kila inapowezekana Serikali haina budi kuyaunga mkono na kuingiza nguvu zake, kwani tunaamini kwamba matamasha hayo ni njia moja wapo ya kutangaza Utalii kitaifa na kimataifa.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii, inasikitishwa na tabia ya mwikitio mdogo wa ulipaji mirahaba na kuheshimu haki za matumizi ya haki miliki kibiashara kwa baadhi ya watumiaji hasa vituo vya utangazaji, pamoja na uharamia wa haki miliki. Tunachukua fursa hii kuiomba Wizara kulisimamia ipasavyo suala hili ili mirahaba hiyo iweze kupatikana na hatimae wasanii wetu waweze kufaidika na kazi zao.

Mheshimiwa Spika, Kamati yetu inapongeza juhudi zinazochukuliwa kutekeleza azma ya Serikali ya Kujenga Viwanja vya Michezo kila Wilaya. Tunahimiza juhudi hizo ziongezwe ili kuhakikisha azma hiyo inafikiwa

ifikapo 2020. Aidha Kamati inapongeza sana hatua nzuri iliyofikiwa ya ujenzi wa viwanja wa Mao-Tse-Tung na tunahimiza kuongeza kasi ili ukamilike kwa muda uliopangwa.

Mheshimiwa Spika, Kamati yetu bado inasikitishwa tena na bajeti inayotengwa katika kuendeleza michezo hapa nchini. Tunazidi kuiomba serikali kuongeza bajeti ya Michezo, ili kuondokana na tabia ya kuomba omba hasa pale timu zetu zinaposhiriki na kushindana mashindano ya Kimataifa.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii imehuzunishwa sana na taarifa za kuondolewa timu yetu ya Taifa ya Vijana ya Zanzibar chini ya Umri wa miaka 17 (**Karume Boys**), Katika mashindano ya *CECFA* na hatimae kufungiwa na Kupingwa faini katika Mashindano hayo mwezi wa Aprili mwaka huu huko Rwanda, kutokana na tuhuma za kupeleka wachezaji waliozidi umri kinyume na utaratibu wa mashindano hayo.

Mheshimiwa Spika, Kamati inahoji kwanini *ZFA* isizingatie Kanuni za mashindano hayo, na kwanini **ZFA** itoe nafasi na ikaribishe viashiria vinavyoweza kurejesha nyuma timu zetu. Aidha Kamati inaendelea kuhoji kwanini *ZFA* isifuatilie kwa karibu Sheria, Kanuni na matakwa ya mashindano hayo hadi kufikia timu yetu ikaadhirishwa kwa tuhuma kama hizi?

Mheshimiwa Spika , Pamoja na kwamba Masuala ya Michezo yanasimamiwa na Chama cha Soka Zanzibar yaani ZFA, ambayo haipaswi kuingiliwa na serikali, lakini Ushiriki wa timu zetu kwa mashindano kama haya huwa zinabeba dhima ya ushiriki wa Taifa , hivyo Kamati inaomba Serikali kutoa taarifa ya kina kuhusiana na kadh-ya hiyo.

Mheshimiwa Spika, Katika suala zima la kukuza na kuimarisha michezo hapa Zanzibar, Kamati yetu inaishauri Wizara, kukaa pamoja na Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali na kuangalia namna bora ya kufufua Mashindano ya Tamasha la Michezo ya Elimu Bila ya Malipo pamoja na ile ya UMISETA kwani tunaamini kwamba, Matamasha hayo yalikuwa na mchango mkubwa wa kuibua vipaji vya wanamichezo na wasanii pamoja na kukuza Michezo na sanaa hapa nchini.

Aidha, Kamati inashauri kuwa, wakati umefika wa Kurejesha Mashindano ya Muungano, Kupunguza Idadi ya Timu zinazoshiriki Ligi kuu ya Zanzibar, pamoja na kupunguza Bei na Ushuru wa Vifaa vya Michezo na Sanaa, ikiwa ni njia moja wapo ya kuimarisha na kufufua michezo.

Mheshimiwa Spika, Kamati yetu pia inapongeza uamuzi wa Wizara wa kuwakumbuka Wasanii , wanariadha na wanamichezo wakongwe angalau kwa kuwatembelea na kurikodi taarifa za kazi zao.

Mheshimiwa Spika kwa kuona umuhimu wa suala hili la kuwajali hazina hii ya taifa, Kamati yetu pia iliwatembelea baadhi ya wanamichezo na wasanii wakongwe Unguja na Pemba na kusikitishwa na hali zao za

maisha walizonazo hivi sasa kulingana na mchango wao mkubwa walioutoa kwa taifa letu enzi zao.

Mheshimiwa Spika, Kamati yetu inashauri kutizamwa kwa jicho la huruma zaidi wanamichezo, wasanii na wanariadha hawa, ili kuwapa moyo na wale waliopo hivi sasa na wanaokuja, kwamba taifa linathamini kazi muda wote

Mheshimiwa Spika, Kamati inaridhika na juhudi zinazochukuliwa za ukarabati wa Uwanja wa Gombani hasa katika eneo la VIP na kupaka rangi eneo lote la Uwanja nje na Ndani. Hata hivyo Kamati inashauri Kiwanja hicho kiwekewe taa zenye mwangaza Mkubwa zaidi ili uweze kukidhi haja iliyokusudiwa pamoja na kufanyiwa matengenezo ubao wa kuoneshea matokeo ya mpira yaani (*Score board*) ili kukipa hadhi zaidi kiwanja hicho na hatimae kiweze kuhudumia mashindano ya kimataifa.

Mheshimiwa Spika, Kabla sijamalizia hotuba yangu, napenda sasa kuwashukuru Waheshimiwa Wajumbe wote kwa kunisikiliza kwa makini na utulivu mkubwa, pia napenda kukushukuru wewe binafsi kwa mara nyengine tena kwa kuniruhusu kutoa maoni ya Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii kuhusiana na Bajeti ya Wizara hii.

Mheshimiwa Spika, Baada ya maelezo hayo, napenda kutamka kwa niaba ya Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii na kwa niaba ya Wananchi wa Jimbo la Kijitoupele , naunga mkono hoja ya Mheshimiwa Waziri wa Vijana, Utamaduni, Sanaa, na Michezo . Aidha nawaomba Waheshimiwa Wajumbe wote waijadili, wachangie na hatimae

waunge mkono Makadirio ya Bajeti ya Wizara hii kwa ajili ya utekelezaji bora wa majukumu na malengo waliyojipangia.

Mheshimiwa Spika, Naunga mkono Hoja.

Ahsante,

.....

(Mhe. Ali Suleiman Ali (**SHIHATA**)) ,

Mwenyekiti,

Kamati ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii,

Baraza la Wawakilishi,

Zanzibar.